

складних економічних рішень [3].

Проблема пандемії COVID-19 є найбільш актуальною в сучасному світі та вплинула на усі аспекти життя людей, але працівники компаній, як завжди, поступово адаптуються та починають перетворювати та вдосконалювати бізнес-процеси. Управління персоналом, реалізуючи функцію HR-менеджменту, ґрунтується на принципах гнучкості, що і є яскравим прикладом тих змін, які властиві сьогоdnішньому часу. Дослідження дозволяє зробити висновок, що HR-менеджмент під впливом цифрових та інформативних технологій потребує розширеного розвитку ініціативи, можливостей команд та повноважень, компетенцій та поліпшення організаційних структур. Це означає, що організаціям необхідно чітко сформулювати місію, узгодити та вдосконалювати у співробітників навички майбутнього, управляти не лише залученням, а й задоволеністю персоналу.

Література:

1. Іляш О. Майбутнє HR менеджменту: тенденції, ризики, мотивація. Ефективна економіка. 2018. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/5.pdf (дата звернення 06.11.2021)
2. Тенденции развития HR в 2018 году, в которых надо держать руку на пульсе. URL: <https://www.talent-management.com.ua/4524-4524-hr-trends-2018/> (дата звернення 06.10.2021)
3. Горбачова І. HR-стратегії та технології з управління компанією в умовах пандемії covid-2019. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2021. Випуск 36. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/36_2021ua/13.pdf

Насипайко Д. С.

канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин

Резніченко О. О.

викладач кафедри економіки та підприємництва

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Провідною тенденцією сучасного розвитку світової економіки та фінансів є глобалізація. Зокрема, відбувається становлення єдиного ринку, тіснішає взаємодія країн на політичній та економічній арені, тобто відбувається взаємне проникнення різних сфер суспільного життя та створення загальносвітового політичного, економічного, культурного співтовариства. Дедалі тісніше переплітаються національні економіки та світове господарство об'єднується в єдиний комплекс. Економічний аспект сутності глобалізації полягає у виникненні та функціонуванні великої кількості транснаціональних компаній,

що володіють величезними ресурсами і здатних реалізовувати глобальні за своїми масштабами проекти; значному зростанні транснаціональних потоків капіталів, товарів, людських ресурсів; бурхливому розвитку міжнародної торгівлі тощо [1].

Минулий рік пройшов під впливом пандемії і карантину: зовнішньоторговельний оборот товарів і послуг у 2020 році у порівнянні з 2019 роком зменшився на 9,4% (на 12,4 млрд. дол.) і становив 119,4 млрд. дол. Сальдо торговельного балансу товарів і послуг склалося від'ємним у сумі 677,8 млн. дол., але покращилось у порівнянні з 2019 роком на 3,0 млрд. дол. Сальдо зовнішньоторговельного балансу товарів склалося від'ємним у сумі 5,1 млрд. дол., але покращилось у порівнянні з 2019 роком на 5,6 млрд. дол. Експорт товарів і послуг за підсумками 2020 року зменшився на 7,3% (на 4,7 млрд. дол.) у порівнянні з показниками 2019 року та склав 59,4 млрд. дол. Експорт товарів у 2020 році зменшився у порівнянні з 2019 роком на 1,7% (на 862,8 млн. дол.). Імпорт товарів і послуг у 2020 році зменшився на 11,4% (на 7,7 млрд. дол.) у порівнянні з показниками 2019 року і склав 60,0 млрд. дол. [2].

Основних торговельних партнерів України в експорті товарів у 2020 році представлено в таблиці.

Таблиця - Основні торговельні партнери України в експорті товарів у 2020 році [2]

№ з/п	Назва країни	Експорт товарів, млн. дол.	2020 рік до 2019 року, %	Питома вага країни у загальному обсязі експорту товарів з України, %
1	ЄС (28)	18604,9	89,7	37,8
2	Китай	7 099,9	197,6	14,4
3	Російська Федерація	2 706,0	83,4	5,5
4	Туреччина	2 436,3	93,0	5,0
5	Індія	1 972,1	97,4	4,0
6	Єгипет	1 617,8	71,8	3,3
7	Білорусь	1 335,3	86,2	2,7
8	США	983,9	100,5	2,0
9	Індонезія	735,6	100,1	1,5
10	Саудівська Аравія	719,0	96,6	1,5

За офіційними даними Держстату, за 6 місяців 2021 року експорт товарів та послуг становив 34,9 млрд. дол., що на 25% більше, ніж за відповідний період 2020 року. Імпорт за звітний період склав 34,5 млрд. дол., що на 27,6% більше відповідно до 2020 року. У Міністерстві економіки вважають це ознакою відновлення торговельно-економічної діяльності, яка постраждала у період карантину. Традиційно при збільшенні попиту на вітчизняну продукцію за кордоном і відповідного росту експорту, до України зростає і імпорт, який виступає як додаткове джерело ресурсів, необхідних для підтримки росту експорту. При цьому важливим залишається питання збереження балансу в торгівлі. Так, за I півріччя у зовнішній торгівлі ми маємо позитивне сальдо – у

413,6 млн. дол. Крім розвитку аграрної галузі, Україна взяла курс на розвиток промисловості, виробництва та внутрішньої переробки, що відображається у збільшенні постачань товарів на зовнішні ринки [3].

Вплив пандемії коронавірусу на зовнішню торгівлю України, з одного боку, є негативним, оскільки спостерігається зменшення обсягів експорту. Але, з іншого боку, імпорт товарів з-за кордону зазнав більших змін, що, своєю чергою, сприяє покращенню зовнішньоторговельного балансу країни. Нині держава має всіляко підтримувати українських виробників задля запобігання подальшого скорочення обсягів експорту та можливого його збільшення в майбутньому [4, с. 35].

Є необхідність вирішення питання зміцнення стратегічного партнерства між Україною і США у сферах торгівлі, інвестицій та ін.

Зазначимо, що торговельний дефіцит США в жовтні 2021 року скоротився до 67,1 млрд. дол., найнижчого рівня за шість місяців, після досягнення рекордного рівня у вересні. Значне збільшення експорту допомогло компенсувати набагато менше збільшення імпорту. Дефіцит у жовтні був на 17,6% нижче вересневого рекорду у 81,4 млрд. дол. У жовтні експорт зріс на 8,1% до 223,6 млрд. дол., тоді як імпорт зріс на 0,9% до 290,7 млрд. дол. [5]. Україна наразі знаходиться на 67 місці у списку найбільших торговельних партнерів США. У свою чергу, США є четвертим найбільшим торговельним партнером України. Основними статтями американського імпорту в Україну є мінеральні добрива, автомобілі, літаки та устаткування. До США Україна здебільшого експортує залізо, чавун, труби тощо.

Підсумовуючи, необхідно наголосити, що Україна залишається на периферії американських торговельних інтересів, хоча потенціал розвитку двосторонньої торгівлі є доволі значним.

Література:

1. Копитець Н. Г. Сучасні тенденції глобалізації фінансових ринків. *Облік і фінанси АПК*. 2010. № 1. С. 138-140. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/suchasni-tendencii-globalizacii-finansovih-rinkiv.html> (дата звернення: 28.11.2021).
2. Довідка «Зовнішня торгівля України товарами та послугами у 2020 році». *Міністерство економіки України*. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=76438c62-5e54-4931-ad98-7fe59d004a2a&title=ZovnishniaTorgivliaUkrainiTovaramiTaPoslugamiU2020-Rotsi> (дата звернення: 29.11.2021).
3. Україна на чверть збільшила експорт у I півріччі 2021 року. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ukrayina-na-chvert-zbilshila-eksport-u-i-pivrichchi-2021-roku> (дата звернення: 30.11.2021).
4. Кондратенко А. І., Бабміндра Д. І., Слободяник І. М. Тенденції розвитку зовнішньої торгівлі товарами України в контексті пандемії COVID-19. *Бізнес Інформ*. 2021. № 4. С. 30-36.
5. Crutsinger M. US trade deficit narrows in October as exports rebound. URL: <https://apnews.com/article/business-united-states-global-trade-d73b5fbff423676ed1770bdb702625c4> (дата звернення: 07.12.2021).

УДК 336.02:336.1: 336.6

Фінансово-кредитний механізм розвитку економіки та соціальної сфери: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 9 грудня 2021 р., м. Кропивницький. – К.: «Ексклюзив-Систем», 2021. - 141 с.

Для наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів, практиків

Редакційна колегія: **Левченко О.М.**, д.е.н., проф., **Шалімова Н.С.**, д.е.н., проф., **Сибірцев В.В.**, д.е.н., доц., **Базиліук А.В.**, д.е.н., проф., **Ковальчук К.Ф.**, д.е.н., проф., **Загреба І.Л.**, к.е.н., доц., **Попов В.М.**, к.е.н., доц. (*відп.секретар*), **Петренко Л.М.**, асист. (*техн.редактор*)

Представлені матеріали є результатами досліджень науковців та практиків з проблем фінансово-кредитного регулювання розвитку економіки та соціальної сфери. До збірника ввійшли тези доповідей, що розкривають проблеми сучасної фінансової науки та практики: розробки методів реалізації фінансової політики держави; фінансово-аналітичного забезпечення, податкового регулювання і страхового захисту суб'єктів підприємницької діяльності; напрямів реформування фінансів соціальної сфери та системи соціального забезпечення; оцінки впливу глобалізації економіки на розвиток фінансів; сучасних проблем обліку, аудиту та оподаткування; розвитку новітніх інформаційних технологій у фінансах.

ISBN 978-617-7942-19-0

Рекомендовано до друку Вченою радою Центральноукраїнського національного технічного університету (протокол № 5 від 20 грудня 2021 року)

Матеріали публікуються у авторській редакції.

За підбір і точність наведених фактів, цитат, даних, власних імен та іншої інформації несуть особисту відповідальність автори тез доповідей. Редакція може приймати рішення про публікацію статті в порядку обговорення, не поділяючи точки зору автора.

© Автори, 2021

© Центральноукраїнський національний технічний університет, 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський національний технічний університет (ЦНТУ)
Економічний факультет

**ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИЙ МЕХАНІЗМ
РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ**
Матеріали
IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(9 грудня 2021 р.)

Кропивницький – 2021 рік